

PATVIRTINTA
Kauno technologijos universiteto
Vaižganto progimnazijos
direktoriaus pavaduotojo ugdymui,
atliekančio direktoriaus funkcijas
2023 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. V-120

**KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETO VAIŽGANTO PROGIMNAZIJOS
SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO
TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Kauno technologijos universiteto Vaižganto progimnazijos (toliau – Progimnazija) smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“.

2. Šis Aprašas nustato Progimnazijos direktoriaus, mokytojų, kitų Progimnazijos darbuotojų, vaiko gerovės komisijos, mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) veiklą, sukuriant sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką Progimnazijoje.

3. Progimnazijos direktorius, darbuotojai, mokiniai, jų tėvai vykdydami smurto ir patyčių prevenciją Progimnazijoje vadovaujasi Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 56 straipsnio 17 punktu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Progimnazijos nuostatais, Darbo tvarkos taisyklėmis, Mokymo sutartimi, Mokytojų pareigybės aprašymu, Progimnazijos bendruomenės etikos kodeksu, Rekomendacijomis dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams (patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. 1268) ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais smurto ir patyčių prevenciją.

4. Aprašo tikslas – siekiant ugdyti pozityvų mokinio elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, klasės, progimnazijos, šeimos lygmeniu, siekiant užkirsti kelią smurtui ir patyčioms.

5. Aprašas remiasi šiais principais:

5.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

5.2. kiekvienas Progimnazijos administracijos darbuotojas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, mokinys, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ar patyčias, turi reaguoti ir jį stabdyti;

5.3. darbuotojai veiksniams imasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ar patyčias amžiaus ir pareigų;

5.4. kiekvienas Progimnazijos bendruomenės narys geba tinkamai reaguoti patyčių situacijoje.

6. Apraše vartojamos sąvokos:

6.1. **patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui:

6.1.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.1.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir (ar) paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;

6.2. **smurto ar patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis Progimnazijos bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

6.3. **smurto ar patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų smurto ar patyčių atveju, visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

6.4. **smurto ar patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** – patyčių situacijos Progimnazijoje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II SKYRIUS

SMURTO, PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA PROGIMNAZIJOJE

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi Progimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi Progimnazijos direktorius, vaiko gerovės komisijos nariai, socialinis pedagogas, psichologas, klasių auklėtojai, o ją vykdančią dalyvauja visi bendruomenės nariai.

8. Progimnazijos direktorius yra atsakingas už šio Aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremtą smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, vykdymą ir pristatymą Progimnazijos bendruomenei.

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo įgyvendinimą koordinuoja direktoriaus paskirtas vaiko gerovės komisijos pirmininkas, kuris kasmet:

9.1. inicijuoja Progimnazijos bendruomenės narių apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

9.2. atlieka Progimnazijoje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę;

9.3. remdamasis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.5. teikia siūlymus Progimnazijos direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo Progimnazijoje;

9.6. atlieka kitus Apraše numatytus veiksmus.

10. Klasių auklėtojas kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja vaiko gerovės komisijos pirmininką apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III SKYRIUS

PATYČIŲ INTERVENCIJA PROGIMNAZIJOJE

11. Visais įtariamų ir realių smurto bei patyčių atvejais kiekvienas Progimnazijos administracijos darbuotojas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas veikia pagal reagavimo į patyčias ir pagalbos joms įvykus planą (priedas Nr. 1):

11.1. įsikiša įtarus ir (ar) pastebėjus smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

11.2. jei asmeniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar Progimnazijos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

11.3. informuoja klasės auklėtoją ar kuratorių apie įtariamas ir (ar) įvykusias patyčias, elektroninių patyčių atveju pateikia išsaugotus įrodymus.

12. Klasės auklėtojas, gavęs informaciją apie įtariamas ir (ar) įvykusias patyčias, smurtą:

12.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių, smurto atvejis;

12.2. pasitvirtinus patyčių atvejui, užpildo pranešimo apie patyčias formą (priedas Nr. 2), ją perduoda socialiniam pedagogui;

12.3. toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su vaiko gerovės komisijos pirmininku, psichologu, socialiniu pedagogu ir informuoja apie pokyčius.

13. Gavus informaciją apie patyčias, smurtą vaiko gerovės komisijos pirmininkas:

13.1. užpildytą formą registruoja patyčių registracijos žurnale (žurnalas laikomas vaiko gerovės komisijos pirmininko kabinete);

13.2. imasi spręsti smurto ar patyčių situaciją;

13.3. nedelsiant praneša Progimnazijos direktoriui, kuris priima sprendimą dėl švietimo pagalbos priemonių taikymo.

14. Mokiniai pasityčiojus iš administracijos darbuotojo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo gavęs informaciją, pastebėjęs ir (ar) įtaręs patyčias, informuoja Progimnazijos direktorių, kuris priima sprendimą dėl poveikio priemonių taikymo.

15. Administracijos darbuotojui, pedagogui, pagalbos specialistui ar darbuotojui pasityčiojus iš vaiko, asmuo gavęs informaciją, pastebėjęs ir (ar) įtaręs patyčias informuoja Progimnazijos direktorių, kuris priima sprendimą dėl poveikio priemonių taikymo.

16. Visiems smurto ir patyčių dalyviams pagal individualius poreikius Progimnazijoje teikiama psichologo, socialinio pedagogo ar mokytojų pagalba.

IV SKYRIUS

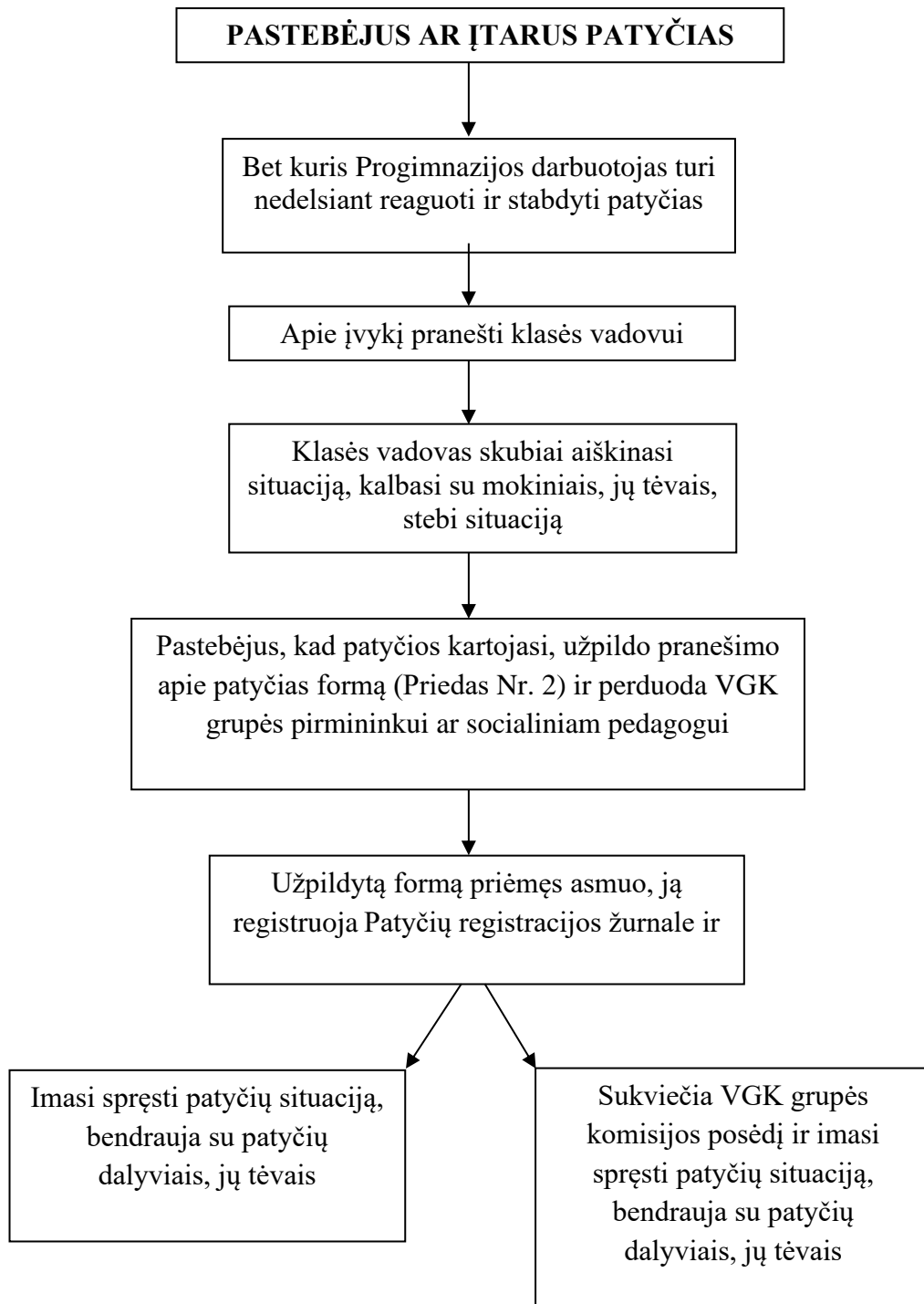
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Progimnazijos darbuotojai, mokytojai supažindinami su šiuo Aprašu ir informuojami siunčiant pranešimą tarnybiniu el. paštu.

18. Tėvai, mokiniai su šiuo Aprašu supažindinami pranešimu el. dienyne TAMO.

19. Aprašas skelbiamas Progimnazijos internetiniame tinklalapyje.

REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS

PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA

(Pranešimo data)

Kauno technologijos universiteto Vaižganto progimnazija

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ Elektroninės: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.);	
☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____ .	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, <u>patyrusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko (-ų), <u>kuris tyčiojosi</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko (-ų), <u>stebėjusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Progimnazijos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su:

Vaiku patyrusiu patyčias:	
Vaiku, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais progimnazijos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	